

MONOSTORI TIBOR

A Palóc Triatlon múltja és jelene: kitekintés Sztancsik Józseffel

A koronavírus-járvány árnyékában is őrzi töretlen népszerűségét Nógrád egyik legnagyobb és legkedveltebb sporteseménye, amelyet idén június 19-én és 20-án rendeznek meg. A főszervezőt, a város egyik legismertebb polgárát, Sztancsik Józsefet, számos elismerés birtokosát, aki 2017-ben megkapta Nógrád megye Bérczy Károly-díját, idén Balassagyarmat díszpolgárává választották. Segítségével idézzük fel a legdás sorozat legfontosabb állomásait.

Sztancsik József

Idén 35. alkalommal kerül sor a Palóc Triatlonra, amely valójában több esemény patinás névadója. A rendezvény égisze alatt számtalan duatlont, aquatlont, tereptriatlont és egyéb állóképességi sporteseményt rendeztek már, a diákolimpia országos döntőjétől a tereptriatlon országos bajnokságig. A verseny mára fogalomná vált a tömeg- és a versenysportolók körében egyaránt. A festői környezet, a jó szervezés, a tartalmas programok, a nemzetközi résztvevők pedig Észak-Magyarország egyik legnagyobb létszámú sportrendezvényévé tették, amely rendszerint több ezer résztvevőt mozgat meg, a kísérőikkel együtt. Igazi családi program mindez: kisgyerekektől nyugdíjasokig vesznek részt az eseményen. Magunk is indultunk már sportolóként, és a pozitívumokat a saját bőrünkön tapasztaltuk.

A szervező Balassagyarmati Diák-, Szabadidő- és Versenysport Egyesület (BADISZVSE) szíve, és jelenleg elnöke segített eligazítani bennünket. A Balassagyarmaton élő Sztancsik József, ismertebb nevén Dodó igazi polihisztor: pedagógus, néptáncos, intézményvezető, színjátész, edző, fafaragó és ma is aktív sportoló. Könyvet írt a speciális nevelési igényű gyermekek és az állóképességi sportok kapcsolatáról. Évtizedekkel ezelőtt az elsők között csatlakozott a magyarországi triatlonmozgalomhoz. Amikor telefonon először kerestük, Balassagyarmat újdonsült díszpolgára, aki tavaly a Magyar Triatlon Szövetségtől életműdíjat is kapott, egy 80 kilométeres kerékpáredzést szakított félbe a kedvünkért.

A koronavírus-járvány 2020-ban és 2021-ben nagy kihívás elé állította a szervezőket. Tavaly bizonytalanná vált az esemény megrendezése. Sztancsik József kérdésünkre elmondta: ha elmaradt volna a rendezvény, akkor mások, máshol, máskor megrendezték volna. Úgy döntöttek, hogy „kerül, amibe kerül”, minden pandémiás szabályt betartva megrendezik. Szerencséjükre a biztonsági intézkedések éppen a júliusi versenyt megelőző hetekben enyhültek, és ekkor szűnt meg a márciusban kihirdetett veszélyhelyzet is. Az országban elmaradt sok verseny miatt olyanok is eljöttek, akik egyébként nem indultak volna. Így végül rekordszámú versenyző vett részt az országos tereptriatlon-bajnokságon.

Idén a tavalyihoz hasonlóan ismét terepverseny lesz: a nyírjesi beruházás erre kényszeríti ugyanis a szervezőket.

– Valójában az adottságok kimondottan jók egy ilyen versenyhez – mondja Dodó. A Nyírjesi-tavak szolgálnak az úszás színhelyéül, a Fűvész-kert és Vadaspark nehéz terepe és a környék helyenként jelentős szintkülönbségei a legedzettebb sportolókat is nagy erőbedobásra készítetik.

A versenyközpont megszokott helyét át kellett helyezniük, mert az eredeti helyszín építési terület. A pályák, a rajt és a váltó helyét is újra kellett gondolni, de ezek megoldható feladatok a stábnak, miként (ismételten) a járványügyi szabályok is.

– Ezek ugyan mind drágítják, nehezítik a rendezést, de legalább megoldhatók és mégis lesz verseny!

Sztancsik József büszke arra, hogy Magyarországon már csak két olyan helyszín van, ahol megszakítás nélkül 35. alkalommal sikerül megrendezni egy ilyen sporteseményt.

A legismertebb balassagyarmati triatlonisták jelenleg, Bors Ágota, Koleszár Norbert és Tóth Kata. Blaskó-Perlaky Evelin magyar bajnoki címet is szerzett. Ma a salgótarjáni versenyzők azonban nagyobb ismerettségnek örvendenek. Ami a múltat illeti, Harth Tamás volt az első ismer-

tebb, őt követték az első aranyjelvényesek: Sztancsik Eleonóra, ifj. Révész László és Kovács Gábor. Dodó volt az első Ironman (ez a hosszútávú triatlon ismertebb neve). Válogatottak lettek Révész László és Musszer Roland, diákolimpiát nyert Schuchmann Eszter. Rózsa Balázs végül országúti kerékpárosként lett válogatott és igen elismert.

Sztancsik József felidézte az első versenyek hangulatát és versenyzői létszámát: „Az első versenyünkön 37 nevező szerepelt és 34 fő ért célba. Ezt évről évre sikerült növelni kisebb-nagyobb törésekkel, mintegy ezer főig. Ezzel a létszámmal az ország egyik legnagyobb létszámú, de mindenképpen legpatinásabb versenyévé váltunk.” A legtöbben 1280-an versenyeztek, amikor a Közép-európai Olimpiai Reménységek Versenyét a Palóc Triatlon keretei között rendezték. A jelenlegi helyzetben 5–600 fő körüli létszámmal számolnak.

A verseny fővédnöke évek óta Balassagyarmat mindenkori polgármestere. Sztancsik József megjegyzi, hogy jelenleg nem találja azt a gazdasági erőt, szponzorációt, amire igazán támaszkodni tudnának, akár fővédnökséggel is.

A Palóc Triatlon megálmodója és elindítója, Révész László (1950–2003) sportvezető, edző, szakpolitikus, államigazgatási szakember nevét viseli. A Magyar Triatlon Szövetség alapító tagja a Nógrád megyei szövetséget is vezette, akárcsak a balassagyarmati Vitalitás Sportegyesület, amelynek színeiben Kovács Dusan 1996-ban az atlantai olimpián képviselte Magyarországot. Számos tömegsport-rendezvény elindítása fűződik a nevéhez.

Dodó büszkeséggel emlékszik vissza az első évekre, amikor barátjával útjára indították a versenyt. Alig jelent meg a triatlon sportág Magyarországon, a harmadik évben, 1986-ban már megszervezték a Palóc Triatlont.

– Laci mindenképpen meghatározó személyisége volt a sportágnak, országos szinten is. Őt mindenki elismerte, szakmai véleménye mérvadóvá vált. Váratlan és feldolgozhatatlan halálával olyan űrt hagyott, amit nem lehet pótolni. Azt gondolom, emlékét kizárólag úgy tudjuk méltóan megőrizni, ha minden évben megrendezzük a versenyt, mégpedig jó színvonalon. Ami ma már nemcsak Palóc Triatlon, hanem Révész László emlékverseny is.

A fentiek mellett a Nyírjesben a célterületen egy kopjafa emlékeztet a legendás sportvezetőre, amelyet minden verseny első eredményhirdetése során közösen megkoszorúznak.

Harmincöt év alatt nagyon sok emlékezetes futamra került sor. Az első verseny idején még nem voltak kőbe vésett szabályok, és az éppen időszerűeket a helyszínen beszélték meg a versenyzőkkel.

– Egy másik alkalommal az úszópálya fordítóját jelentő bója elszabadult, és szép lassan úszott a versenyzők előtt.

Emiatt legalább 2–300 méterrel többet kellett úszniuk a sportolóknak. Előfordult, hogy a versenyt megelőző két hétben derült ki, hogy a főszponzor mégsem támogatja a rendezvényt. – A Takarékszövetkezetben vettünk fel kölcsönt, hogy meg tudjuk rendezni.

Szabadtéri sportoknál az időjárás gyakran húzza keresztül az indulók számításait. Dodóban különösen megmaradt az az eset, amikor a rajt előtt öt perccel eleredt az eső, és a második nap utolsó eredményhirdetése után körülbelül egy perccel állt el. A két időpont között mintha dézsából öntötték volna.

– Az utóbbi évek is hoztak meglepetést. A Triatlon Szövetség három héttel a versenyünk előtt szólt, és kért meg, hogy be kellene vállalni az Olimpiai Reménységek Versenyét. Megrendeztük jó színvonalon, mindenki meglegedésére.

Dodó arra a legbüszkébb, hogy a verseny ennyi évet megélt, ilyen magas népszerűséggel, és hogy „minden évben akad Balassagyarmaton 100–150 olyan ember, akik ilyen fegyelmezetten, odaadóan eljönnek megrendezni a versenyt.” Megemlíti, hogy más versenyek költségvetéséhez képest ők azok töredékéből rendezik meg az eseményt.

A jövőre nézve optimista. Előbb-utóbb elkészülnek a nyírjesi beruházások, ezt követően jobb lehetőségek lesznek, amelyeket feltétlenül szeretnének kiaknázni, minőségében jobbat, újat nyújtani, a járulékos szolgáltatások színvonalán emelni. Ezt tartja a rendezvény továbbélése zálogának. Feltett szándéka, hogy a Palóc Triatlon egyszer ismét ranglistaverseny és Magyar Bajnokság helyszíne legyen. Az utánpótlás biztosított.

– Az már megvalósulni látszik, hogy olyan fiatalok álljanak be a sorba, akikre rábízhatjuk Révész Laci hagyatékát, hogy Balassagyarmat sokáig megmaradjon a megye és talán az ország egyik legnagyobb és legrangosabb, legpatinásabb versenyének.

Sztancsik József különleges jubileumra készül: az idei verseny második napján fogja ünnepelni 70. születésnapját. Megkérdeztük, hogy miből táplálkozik a motivációja, életereje és tenni akarása.

– Azt gondolom, és szeretném hinni, hogy mindez abból fakad, hogy kaptam lehetőségeket az élettől és a magam módján éltem ezekkel. Mindebben természetes, hogy a család és a környezetem motivál, és én vagyok

az a kiválasztott, aki mellé, köré nagyon-nagyon sok jó embert adott a sors. Ezt köszönöm a szerencsémnek, és persze köszönöm azoknak, akik mindvégig kiálltak mellettem, támogattak, biztattak és csinálták velem együtt a dolgokat, még akkor is, ha kilátástalannak tűnt. Az évek során belém ivódott, hogy ha javítani tudsz, akár csak egy mákszemnyit a világ dolgain, akkor tedd meg, hogy ne élj hiába.

Palóc Triatlon